

АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ МЕДИЧНОГО ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ СНД

Кайдалова А.В., Посилкіна О.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

kajdalova@rambler.ru

У сучасних умовах розвитку і реформування системи вітчизняної освіти однією з першочергових завдань є інтеграція вітчизняної, в тому числі медичної і фармацевтичної, вищої школи в міжнародний освітній простір.

Глобалізація в галузі освіти передбачає інтеграцію та координацію національних освітніх систем. Тому особливої важливості набуває проблема вибору стратегії інтеграції.

Сьогодні на освітньому ринку конкурують не тільки освітні програми, а й системи менеджменту якості. Як свідчить кращий зарубіжний та вітчизняний досвід вітчизняним навчальним закладам необхідно орієнтуватися на створення системи менеджменту якості освіти, яка відповідає вимогам міжнародних стандартів ISO серії 9000.

Система якості, яка ефективно функціонує, дозволяє гарантувати потенційним споживачам, що вищий навчальний заклад здатний надавати освітні послуги на належному рівні. Забезпечення стабільного випуску компетентних фахівців, поліпшення структури управління, підвищення продуктивності й ефективності праці, оптимізація витрат, зміцнення іміджу – всі ці фактори зміцнюють позиції вищого навчального закладу на ринку освітніх послуг. До того ж, як свідчить практика, створення ефективно діючої системи управління вищим навчальним закладом на основі системи менеджменту якості дозволяє істотно підвищувати рівень підготовки випускників та їх конкурентоспроможність на ринку праці.

У сучасному світі близько 5000 вищих навчальних закладів мають сертифіковану систему якості, понад 1000 з них – сертифіковані за системою

ISO серії 9000. Сферами сертифікації у ВНЗ є навчальний, виховний і науковий процеси.

Метою наших досліджень став аналіз сучасного стану впровадження систем менеджменту якості у пострадянському освітньому просторі.

Як показав проведений аналіз, в Росії на сьогодні налічується близько 3000 вищих навчальних закладів та їх філій, серед них 50 вищих навчальних закладів медичного та 35 фармацевтичного профілю. Станом на кінець 2013 року в Росії вже сертифіковано 30 навчальних закладів, серед яких 12 медичного та фармацевтичного профілю: Воронежський державний університет, Далекосхідний державний медичний університет, Казанський державний медичний університет, Краснодарський муніципальний медичний інститут вищої сестринської освіти, Красноярський державний медичний університет ім. проф. В.Ф. Войно-Ясенецького, Курський державний медичний університет, Медичний інститут Пензенського державного університету, Пермська державна фармацевтична академія, Перший Московський державний медичний університет імені І.М. Сеченова, П'ятигорська державна фармацевтична академія, Санкт-Петербурзька фармацевтична академія та Сибірський державний медичний університет.

В Казахстані функціонує 146 ВНЗ, серед яких 66 приватних. Систему менеджменту якості вже запровадили 42 ВНЗ, медичного та фармацевтичного профілю: Державний медичний університет ім. Семей, Західно-казахстанська державна медична академія ім. М. Оспанова, Казахстанський медичний інститут, Казахська державна медична академія, Казахський національний медичний університет ім. С. Асфендіярова, Карагандинський медичний університет, Медичний університет, Південно-казахстанська державна медична академія, Південно-казахстанська державна фармацевтична академія та Семипалатинська державна медична академія.

У Республіці Білорусь функціонують 45 державних і 10 приватних закладів вищої освіти, серед них 6 – медичного та фармацевтичного профілю. Станом на кінець 2013 року в країні вже сертифіковано системи якості у

Вітебському державному університеті імені П. М. Машерова, Гродненському державному медичному університеті, Білоруському державному медичному університеті.

В Україні нині нараховується 334 вищих навчальних заклади. Станом на 2014 рік впровадили та сертифікували систему менеджменту якості такі заклади, як: Донецький державний інститут кольорових металів, Донецький національний медичний університет ім. М.Горького, Європейський університет, Інститут інвестиційного менеджменту, Інститут післядипломної освіти керівних працівників водного транспорту, Львівський державний університет ім. І. Франка, Національний авіаційний університет, Університет економіки та права «Крок», Центр підготовки та атестації плавскладу Севастопольського національного технічного університету.

Аналізуючи стан впровадження систем менеджменту якості у вищих навчальних закладах країн СНД, можна дійти висновку, що у закладах поширюється тенденція глобалізації та переходу до інноваційної моделі освіти, посилюється увага до підвищення конкурентоздатності та відповідності надання освітніх послуг світовим вимогам. Як свідчить накопичений досвід, розробка і впровадження системи менеджменту якості у ВНЗ дозволяють більш гнучко формувати стратегічні цілі та завдання, удосконалювати систему документації та оцінки результативності і ефективності діяльності навчального закладу та ін.

Необхідність впровадження системи менеджменту якості у фармацевтичну освіту обумовлена не лише необхідністю підвищення рівня конкурентоздатності навчального закладу, а й продиктована сучасними вимогами до рівня компетентності фахівців.

Отже, враховуючи світові тенденції до сертифікації діяльності освітніх послуг, а також всеосяжність проблеми якості для фармацевтичної галузі України, слід активізувати роботу щодо впровадження систем менеджменту якості у вищих навчальних закладах, які здійснюють підготовку фармацевтичних кадрів.